

Els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central els anys 2013 i 2014

Desembre 2017

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central s'obté a partir de la diferència que hi ha entre la despesa que el sector públic central realitza en aquest territori i el volum d'ingressos aportats per Catalunya per finançar el conjunt de la despesa pública central.

Quan en un territori els recursos aportats superen les despeses que s'hi destinen, el signe del saldo dels fluxos fiscals originats pel Govern central en aquest territori és negatiu, és a dir, hi ha una sortida neta de recursos fiscals (dèficit fiscal). En el cas contrari, quan les despeses rebudes superen els ingressos aportats, existeix un superàvit fiscal.

Els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central dels anys 2013 i 2014 s'han elaborat seguint la metodologia i els criteris aprovats pel Grup de Treball per al càlcul de les balances fiscals, nomenat pel Govern el 30 de juliol de 2013, en compliment de la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals.

A continuació es presenten els resultats de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central els anys 2013 i 2014. En primer lloc s'exposen els principals trets metodològics i, posteriorment, els resultats d'aquests dos anys i de la sèrie històrica que s'inicia el 1986, amb la qual cosa es disposa de 28 anys de càlcul de balança fiscal de Catalunya.

Per últim, s'inclou com a documentació annexa el saldo corresponent als fluxos d'ingressos i despeses de Catalunya amb la Seguretat Social, en compliment de la moció 119/X del Parlament de Catalunya, de 12 de juny de 2014, que insta al Govern a que en el marc de la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals, també s'inclogui el càlcul de la balança fiscal corresponent als fluxos d'ingressos i despeses de Catalunya amb la Seguretat Social.

Metodologia

El càlcul de les balances fiscals que es presenta segueix la metodologia aprovada pel Grup de Treball per al càlcul de les balances fiscals de Catalunya amb l'Administració central acordat pel govern el 30 de juliol de 2013. Aquests resultats han estat avalats per l'esmentat Grup de treball, tal com preveu la Llei 10/2012, de 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals.

L'explicació detallada de la metodologia emprada en el càlcul de la balança fiscal de l'any 2012 es va publicar en la col·lecció de monografies numero 16 "Metodologia i càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central l'any 2011", publicada l'any 2014 juntament amb els resultats referits a l'exercici 2011¹. Respecte aquestes dades cal fer referència a partir d'aleshores els comptes de l'Administració central han presentat alguns canvis, com ara l'ingrés de la Declaració Tributària Especial o la creació d'algun programa pressupostari nou. La imputació a Catalunya d'aquests canvis ha estat avalada també pel Grup de treball.

Igual com en anys anteriors, les dades que es presenten s'han calculat seguint els dos grans enfocaments sobre les balances fiscals: el principi del flux monetari i el principi de la incidència càrrega-benefici.

La utilització d'un enfocament o altre depèn de l'objectiu de l'anàlisi que es vulgui fer: l'enfocament del flux monetari vol mesurar l'impacte econòmic generat per l'activitat del sector públic en un territori, mentre que l'enfocament de la incidència càrrega-benefici intenta calcular l'impacte de l'actuació del sector públic central sobre el benestar dels individus residents en un territori.

A grans trets, pel mètode del flux monetari, els ingressos s'imputen al territori on es localitza la capacitat econòmica sotmesa a gravamen i la despesa s'atribueix al territori on es realitza. Pel mètode de la incidència càrrega-benefici, els ingressos s'imputen al territori on resideixen les persones que finalment suporten la càrrega i l'assignació de la despesa es fa al territori on resideix el beneficiari.

Cal destacar que el mètode del flux monetari, en ser el que millor captura l'impacte d'estímul de la despesa pública sobre un territori, esdevé el més rellevant per a calibrar l'impacte econòmic de l'actuació del sector públic estatal a un territori concret.

¹http://economia.gencat.cat/web/.content/70_economia_catalana/arxius/colleccions/monografies/M_16_2014_ca.pdf

El darrer aspecte metodològic a l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'Administració central és l'impacte del dèficit o superàvit del sector públic central en la distribució territorial dels ingressos i les despeses.

Si no s'exclouen aquests impactes se'n poden extreure conclusions errònies, així per exemple, en cas de dèficit públic es podria donar el resultat que tots els territoris tinguessin un saldo fiscal positiu i, a la inversa, en cas de superàvit, que tots els territoris tinguessin dèficit fiscal. Evidentment, uns resultats com aquests no permetrien analitzar els fluxos interterritorials que es produeixen entre territoris a través de l'acció del sector públic central.

Per aquest motiu, el càlcul de la balança fiscal es presenta en termes de pressupost equilibrat, considerant una igualtat entre els ingressos i les despeses del sector públic central.

Resultats

El resultat del càlcul de la balança fiscal queda recollit principalment per dos percentatges: el d'ingressos que Catalunya aporta a l'Administració central i el de despesa que l'Administració central realitza a Catalunya.

Segons el flux monetari, els ingressos aportats per Catalunya els anys 2013 i 2014 representen el 19% i el 18,9% del total, un 0,6% i un 0,5% més que el 2012, respectivament. Les despeses rebudes representen el 13,7% i el 13,3%, un 0,3% i un 0,7% menys que el 2012; com a conseqüència, se'n deriva un diferencial de 5,3 i 5,2 punts percentuals dels ingressos per sobre de les despeses, fet que indica la persistència d'un dèficit fiscal.

Segons la incidència càrrega-benefici, els ingressos aportats per Catalunya el 2013 representen el 18,8% del total i el 2014 el 18,7%, un 0,7% i un 0,6% més que el 2012. Les despeses rebudes representen el 14,9% l'any 2013 i el 14,8% el 2014, un 0,1% i un 0,2% menys que el 2012, i els diferencials són de 3,9 punts percentuals, que igual com el cas anterior, indiquen dèficits fiscals.

Així doncs, en tots dos enfocaments es constata que els ingressos aportats tenen un pes similar al del PIB de Catalunya i les despeses un pes inferior a la població.

Si s'exclouen les operacions de la Seguretat Social, que per les seves característiques són despeses no discrecionals, els diferencials entre el pes dels ingressos aportats i les despeses rebudes s'incrementa substancialment. En efecte, en el cas del flux monetari, els ingressos, amb un 19%, continuen representant un pes similar al del PIB, i, en canvi, el pes

percentual de les despeses es redueix fins al 9,2% el 2013 i el 8,3% el 2014, de manera que el diferencial dels ingressos respecte a les despeses es situa al voltant dels 10 punts.

Quadre 1

Resultats balança fiscal de Catalunya

Any 2013

	Flux monetari			incidència càrrega-benefici		
	M€	%	Var. 13/12	M€	%	Var. 13/12
Ingressos	48.629	19,0%	0,1%	48.121	18,8%	0,8%
Estat+OA+Emp. Púb.	24.981	19,0%	4,0%	24.848	18,9%	5,1%
Seguretat Social	23.648	19,0%	-3,8%	23.273	18,7%	-3,3%
Despeses	40.481	13,7%	-1,3%	43.913	14,9%	-0,3%
Estat+OA+Emp. Púb.	10.848	9,2%	-7,6%	14.272	12,2%	-3,4%
Seguretat Social	29.633	16,7%	1,2%	29.641	16,7%	1,2%

Any 2014

	Flux monetari			incidència càrrega-benefici		
	M€	%	Var. 14/13	M€	%	Var. 14/13
Ingressos	50.447	18,9%	3,7%	49.931	18,7%	3,8%
Estat+OA+Emp. Púb.	26.662	19,0%	6,7%	26.384	18,8%	6,2%
Seguretat Social	23.785	18,9%	0,6%	23.547	18,7%	1,2%
Despeses	39.379	13,3%	-2,7%	43.787	14,8%	-0,3%
Estat+OA+Emp. Púb.	9.879	8,3%	-8,9%	14.222	11,9%	-0,4%
Seguretat Social	29.500	16,8%	-0,4%	29.565	16,8%	-0,3%

En termes d'incidència càrrega-benefici els resultats són similars, amb uns diferencials de 6,7 i 6,9 punts percentuals, si bé inferiors als del flux monetari, ja que les despeses imputades a Catalunya tenen un pes més elevat que en els càlculs del flux monetari.

Es pot afirmar, doncs, que quan s'analitzen les despeses discrecionals, és a dir, les que tenen més marge de decisió, la diferència entre els ingressos aportats i les despeses rebudes s'incrementa notablement.

A continuació, els quadres 2, 3, 4 i 5 mostren el detall dels principals conceptes d'ingressos i de despeses de l'Administració pública central que s'imputen a Catalunya els anys 2013 i 2014, tant pel que fa a l'enfocament del flux monetari com al de la incidència càrrega-benefici.

El quadre 2 presenta el detall dels ingressos aportats per Catalunya al sector públic central segons el flux monetari. Pels anys 2013 i 2014, el conjunt d'aquests ingressos representen un 18,9% i un 19% del total, respectivament. En valors absoluts sumen 48.629 milions d'euros el 2013 i 50.447 milions el 2014.

Els ingressos aportats a l'Estat l'any 2014 representen el 19% del total, amb un increment d'un 6,3% respecte el 2013, i els aportats a la Seguretat Social el 2013 i 2014 tenen uns imports i un pes sobre el total pràcticament iguals.

Quadre 2

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos els anys 2013 i 2014.

Flux monetari

Milions d'euros

	2014		2013		% Var. 14/13
	Catalunya	% Cat. / total	Catalunya	% Cat. / total	
Total ingressos	50.447	18,9	48.629	19,0	3,7
Ingressos Estat	25.330	19,0	23.822	18,9	6,3
IRPF	9.094	21,7	8.492	21,8	7,1
I. Societats	4.032	19,9	4.315	19,9	-6,6
IVA	5.807	19,6	5.313	19,3	9,3
Impostos especials	1.201	18,7	1.395	18,8	-13,9
Resta	5.195	14,6	4.306	14,3	20,6
Ingressos OA i ens públics	367	15,4	246	14,3	49,4
Ingressos empreses públiques*	965	22,7	913	22,5	5,6
Ingressos SS**	23.785	18,9	23.648	19,0	0,6
Ingressos per cotitzacions	23.171	19,0	22.934	19,1	1,0
Altres	614	13,7	714	15,4	-13,9

* Ingressos d'explotació AENA + Ports de l'Estat

** Inclou les classes passives i els organismes autònoms de les mútues de funcionaris, SEPE i FOGASA

Del conjunt d'ingressos aportats al sector públic central, les cotitzacions a la Seguretat Social i altres recursos a la SS són els que, en termes absoluts, tenen un import més elevat, de 23.785 milions d'euros el 2014, amb un 47,1% del total d'ingressos aportats al sector públic central. Segueixen, per ordre d'importància quantitativa, els ingressos procedents de l'IRPF, l'IVA, l'impost de societats i els impostos especials, amb un pes conjunt del 40% del total d'ingressos. Els ingressos aportats als organismes autònoms i a les empreses

públiques són poc rellevants en termes quantitius, un 2,6% del total d'ingressos, ja que són ens que es financen bàsicament amb transferències de l'Estat, que no es computen perquè els ingressos s'analitzen en termes consolidats, és a dir, descomptant les transferències entre les administracions públiques centrals.

El total d'ingressos aportats el 2014 té un creixement del 3,7% en relació amb el 2013. Els recursos de la SS es mantenen en el mateix import, mentre que els ingressos de l'IVA i de l'IRPF presenten augments del 9,3% i del 7,1%, respectivament. Els ingressos de l'impost de societats, per la seva banda tot i mantenir el mateix pes sobre el total, presenten una reducció, en consonància amb les dades globals de tot l'estat.

El quadre 3 mostra el mateix detall dels ingressos del sector públic central a Catalunya imputats segons la incidència càrrega-benefici. Tal com es pot veure, no es produeixen gaires diferències respecte a les imputacions segons el flux monetari².

Quadre 3

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Detall del resultat de la imputació territorial dels ingressos els anys 2013 i 2014.

Càrrega-benefici

Milions d'euros

	2014		2013		%Var. 14/13
	Catalunya	% Cat. / total	Catalunya	% Cat. / total	
Total ingressos	49.931	18,7	48.121	18,8	3,8
Ingressos Estat	25.052	18,8	23.689	18,8	5,8
IRPF	9.094	21,7	8.492	21,8	7,1
I. Societats	4.015	19,9	4.299	19,8	-6,6
IVA	5.807	19,6	5.313	19,3	9,3
Impostos especials	1.201	18,7	1.395	18,8	-13,9
Resta	4.934	13,9	4.189	13,9	17,8
Ingressos OA i ens públics	367	15,4	246	14,3	49,4
Ingressos empreses públiques*	965	22,7	913	22,5	5,6
Ingressos SS**	23.547	18,7	23.273	18,7	1,2
Ingressos per cotitzacions	22.697	18,7	22.402	18,7	1,3
Altres	850	18,9	871	18,9	-2,4

* Ingressos d'explotació AENA + Ports de l'Estat

** Inclou les classes passives i els organismes autònoms de les mútues de funcionaris, SEPE i FOGASA

² Això es deu al fet que, quan no es produeix translació fiscal, els índex d'imputació són els mateixos.

D'acord amb el quadre 4, les despeses del sector públic central rebudes a Catalunya segons el flux monetari l'any 2014 sumen 39.379 milions d'euros, xifra que representa un pes del 13,3% respecte del total i són un 2,7% inferiors a l'any 2013.

Quadre 4

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses els anys 2013 i 2014.

Flux monetari

Milions d'euros

	2014		2013		% Var. 14/13
	Catalunya	% Cat. / total	Catalunya	% Cat. / total	
Total despeses	39.379	13,3	40.481	13,7	-2,7
Despeses Estat	8.666	8,8	9.559	9,6	-9,3
Finançament autonòmic	502	3,1	1.367	6,9	-63,2
Finançament local	2.926	18,8	2.919	18,8	0,2
Infraestructures de transport	179	6,9	278	10,1	-35,7
<i>Carreteres</i>	171	7,0	271	10,4	-37,1
<i>Ferrocarrils</i>	8	5,9	7	4,5	18,7
Subvencions al transport	559	35,9	284	24,3	96,7
Defensa	80	1,1	672	9,0	-88,0
Seguretat i protecció civil	273	3,8	282	3,9	-3,1
Interessos deute	3.082	9,7	2.735	9,7	12,7
Resta	1.066	6,7	1.023	5,8	4,3
Despeses OAAA i ens públics	820	4,8	813	6,0	0,8
Inversió EEPP	392	9,0	476	11,8	-17,6
ADIF	133	5,3	216	10,6	-38,6
Aena	64	18,0	73	12,5	-11,6
Puertos del Estado	54	14,8	79	22,5	-31,1
SEITTSA	64	11,7	35	6,4	79,2
Altres	77	13,3	73	14,0	6,5
Despeses SS*	29.500	16,8	29.633	16,7	-0,4
Prestacions**	28.773	16,9	28.897	16,9	-0,4
Altres	728	11,7	736	11,7	-1,1

* Inclou les classes passives i els organismes autònoms de les mútues de funcionaris, SEPE i FOGASA

** Inclou el capítol 4 de l'INSS i les entitats gestores, de les mútues d'AT i MP, del SEPE i del FOGASA. També s'inclou tot el programa de prestacions econòmiques del mutualisme administratiu de les mútues de funcionaris i tota la despesa de classes passives.

Si se n'analitza l'origen de les despeses, s'observa el poc pes que tenen les que l'Estat destina a Catalunya, un 8,8% del total l'any 2014, les quals suposen una reducció del 9,3% respecte el 2013. Si s'analitza la composició interna d'aquestes despeses, s'observa que els àmbits més rellevants són la imputació dels interessos i el finançament dels ens locals a Catalunya. Els recursos rebuts en concepte de finançament autonòmic presenten un import molt baix atès que la Generalitat fa una aportació explícita al finançament dels serveis públics fonamentals de la resta de CA a través del Fons de garantia, aportació que està descomptada de l'import global del finançament autonòmic de Catalunya. Cal recordar que una part important dels recursos del model de finançament correspon a la cessió parcial de l'IRPF, l'IVA i els impostos especials, imports que no s'inclouen en la balança fiscal perquè són impostos que s'ingressen a la hisenda de la Generalitat i no passen pel pressupost de despeses de l'Estat. Per tant, si s'exclouen les despeses de l'Estat en concepte de finançament autonòmic i local i la imputació dels interessos, les despeses directes que realitza l'Estat a Catalunya són molt poc rellevants, fet que es deu, d'una banda al nivell de competències de la Generalitat i de l'altra a la poca presència del sector públic estatal a Catalunya.

Per altra part, les despeses de la Seguretat Social representen un 16,8% del total, sense variacions rellevants respecte els anys anteriors. Cal fer notar que aquestes últimes corresponen bàsicament a pensions i altres prestacions econòmiques, que no tenen un caràcter discrecional, és a dir, es reben en funció d'on resideixen els beneficiaris de les prestacions.

Per últim, cal fer referència a les inversions de les empreses públiques que han tingut una davallada important, així, mentre que a l'any 2012 eren de 954 milions d'euros, el 2013 han passat a 476 milions i el 2014 a 392 milions, amb un pes respecte el total l'any 2014 d'un 9% i una reducció del 17,6% respecte el 2013.

El quadre 5 mostra la imputació de les despeses segons la incidència càrrega-benefici. En conjunt, les despeses a Catalunya representen un 14,9% i 14,8% del total, el 2013 i 2014, respectivament. Les que provenen de l'Estat tenen un pes més baix, del 12,6 i el 12,1%, respectivament. Respecte les dades comentades sobre els resultats del flux monetari, les diferències més rellevants es produeixen en la imputació de despeses com ara al defensa, la seguretat i altres despeses centralitzades que en el cas del flux monetari s'imputen les despeses efectivament realitzades a Catalunya i en la metodologia del principi càrrega-benefici s'imputen segons la població, perquè s'interpreta que beneficien a tota la població per un igual. Les inversions de les empreses públiques també presenten diferències, ja que el principi del beneficiari suposa imputar a Catalunya inversions que no s'han produït efectivament a Catalunya.

Quadre 5

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Detall del resultat de la imputació territorial de les despeses els anys 2013 i 2014

Càrrega-benefici

Milions d'euros

	2014		2013		% Var. 14/13
	Catalunya	% Cat. / total	Catalunya	% Cat. / total	
Total despeses	43.787	14,8	43.913	14,9	-0,3
Despeses Estat	11.864	12,1	12.513	12,5	-5,2
Finançament autonòmic	502	3,1	1.367	6,9	-63,2
Finançament local	2.926	18,8	2.919	18,8	0,2
Infraestructures de transport	301	11,6	366	13,2	-17,6
<i>Carreteres</i>	292	11,9	357	13,6	-18,3
<i>Ferrocarrils</i>	10	7,0	9	5,9	7,2
Subvencions al transport	559	35,9	284	24,3	96,7
Defensa	1.174	16,1	1.198	16,0	-2,0
Seguretat i protecció civil	401	5,5	415	5,7	-3,4
Interessos deute	3.860	12,2	3.469	12,3	11,3
Resta	2.141	13,4	2.495	14,3	-14,2
Despeses OAAA i ens públics	1.758	10,3	1.180	8,6	49,1
Inversió EEPP	600	13,7	580	14,4	3,4
ADIF	286	11,4	285	14,0	0,4
Aena	65	18,0	71	12,2	-8,4
Puertos del Estado	56	15,2	74	21,1	-24,9
SEITTSA	66	12,2	41	7,3	61,3
Altres	127	21,8	109	21,1	16,3
Despeses SS*	29.565	16,8	29.641	16,7	-0,3
Prestacions**	28.831	17,0	28.893	16,9	-0,2
Altres	734	11,8	748	11,9	-1,8

* Inclou les classes passives i els organismes autònoms de les mútues de funcionaris, SEPE i FOGASA

** Inclou el capítol 4 de l'INSS i les entitats gestores, de les mútues d'AT i MP, del SEPE i del FOGASA.
També s'inclou tot el programa de prestacions econòmiques del mutualisme administratiu de les mútues de funcionaris i tota la despesa de classes passives.

A l'hora de computar els saldos fiscals dels territoris respecte a l'administració central, un dels aspectes a considerar és l'impacte del dèficit o superàvit dels sector públic central en la

distribució territorial dels ingressos i les despeses. Per poder interpretar millor els resultats dels saldos fiscals dels diferents territoris és important descomptar l'efecte de l'existència dels possibles dèficits o superàvits dels comptes públics. Si no s'exclouen aquests impactes se'n poden extreure conclusions errònies, així per exemple, en cas de dèficit públic es podria donar el resultat que tots els territoris tinguessin un saldo fiscal positiu, i a la inversa, en cas de superàvit, que tots els territoris tinguessin dèficit fiscal. Evidentment, uns resultats com aquests no permetrien analitzar els fluxos interterritorials que es produeixen entre territoris a través de l'acció del sector públic central. Per aquest motiu, els resultats de la balança fiscal es presenten en termes de pressupost equilibrat, considerant una igualtat entre els ingressos i les despeses del sector públic central.

En el quadre 6 es mostra l'import del dèficit pressupostari del sector públic central pels anys 2013 i 2014. Cal fer notar que aquesta xifra de dèficit correspon al resultat dels ingressos i despeses considerades en l'anàlisi de la balança fiscal i, per tant, no equival al dèficit públic d'aquest any.

Quadre 6

Dèficit de les operacions considerades

Anys 2013 i 2014

M€

	2014	2013
Ingressos	266.345	256.228
Despeses	295.394	294.932
Dèficit públic	-29.048	-38.704

A l'hora d'equilibrar els saldos pressupostaris per tal de computar monetàriament la balança fiscal es pot optar per dos ajustos. D'una banda, per la via de les despeses, és a dir, rebaixant les despeses al mateix nivell que els ingressos, i, de l'altra, per la via dels ingressos, és a dir, incrementant els ingressos fins al mateix import que les despeses. Així, en les dades del 2014 l'ajust via despeses suposaria reduir-les fins a 266.345 milions d'euros, i l'ajust via ingrés suposaria augmentar-los fins a 295.394 milions d'euros.

L'ajust de les despeses al mateix nivell que els ingressos ve a representar que l'administració central corregirà aquest dèficit reduint les despeses i, per tant, la imputació a Catalunya d'aquest ajust es fa reduint les despeses segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta hipòtesi té coherència amb el fet d'imputar les despeses en interessos en funció del pes de les despeses que l'Estat destina a Catalunya ja que, de fet, aquests interessos són la càrrega del deute derivada dels successius dèficits públics.

L'ajust via ingressos al mateix nivell que les despeses representa que l'Administració central corregirà aquest dèficit augmentant els impostos i, per tant, la imputació a Catalunya es fa incrementant proporcionalment els ingressos segons el pes que representen en el total estatal. Aquesta interpretació és coherent amb el fet de suposar que en situacions de dèficit públic, que es tradueixen en endeutament, es necessiten uns recursos extraordinaris que s'hauran de finançar en períodes posteriors mitjançant ingressos impositius. A la inversa, una situació de superàvit públic comportarà una futura reducció d'impostos.

El quadre 7 presenta les dades del dèficit fiscal de Catalunya els anys 2013 i 2014 amb equilibri pressupostari, ajustant per la banda de les despeses.

Quadre 7

Resultats balança fiscal de Catalunya

Pressupost equilibrat: hipòtesi ajust despeses

	2014		2013	
	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB
Flux monetari	-14.941	-7,6	-13.460	-7,0
Incidència càrrega-benefici	-10.450	-5,3	-9.971	-5,2

Els resultats de la balança fiscal quan s'equilibren les despeses mostren que el dèficit fiscal l'any 2014 és de 14.941 milions d'euros, un 7,6% del PIB. Per altra banda, segons el principi de la incidència càrrega-benefici, el dèficit fiscal en aquest mateix any és de 10.450 milions d'euros el 2014, un 5,3% del PIB.

El quadre 8 presenta les dades del dèficit fiscal equilibrant els ingressos, que és la hipòtesi d'ajust que es considera més plausible. En aquest cas, el dèficit fiscal de Catalunya l'any 2014 segons el flux monetari és de 16.570 milions d'euros, xifra que suposa un 8,4% del PIB. El dèficit fiscal de Catalunya segons la incidència càrrega-benefici és d'11.590 milions d'euros, xifra que suposa un 5,9% del PIB.

Quadre 8

Resultats balança fiscal de Catalunya

Pressupost equilibrat: hipòtesi ajust ingressos

	2014		2013	
	M€	% s/PIB	M€	% s/PIB
Flux monetari	-16.570	-8,4	-15.493	-8,0
Incidència càrrega-benefici	-11.590	-5,9	-11.477	-5,9

La balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central l'any 2014 i la seva evolució des del 1986

S'explica en primer lloc els resultats globals de l'any 2014 i la sèrie de dades des del 1986 en el cas del flux monetari i des de 2001 en el de la incidència càrrega-benefici.

Segons la metodologia del flux monetari, el resultat de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central el 2014 és de 16.570 milions d'euros, un 8,4% del PIB català. Aquest càlcul s'ha fet equilibrant els ingressos perquè s'interpreta que és la hipòtesi més plausible.

El dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central del 2014 és el resultat d'una aportació d'ingressos del 18,9% del total i d'unes despeses rebudes del 13,3%. Catalunya contribueix amb una proporció semblant al seu pes en el PIB estatal, en canvi rep una fracció de despesa que no arriba al pes de la població sobre el conjunt de l'Estat.

Aquest resultat procedeix bàsicament de l'actuació de l'Estat, organismes autònoms i empreses, on les despeses tenen un grau de discrecionalitat més elevat que les de la Seguretat Social. Si s'exclouen els ingressos i despeses de la Seguretat Social, el dèficit fiscal s'agreuja ja que els ingressos aportats són d'un 19% i les despeses rebudes d'un 8,3%, una diferència de 10,7 punts percentuals.

Quadre 9

Resultats balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Flux monetari

Pressupost equilibrat: hipòtesi ajust ingressos

Milions €

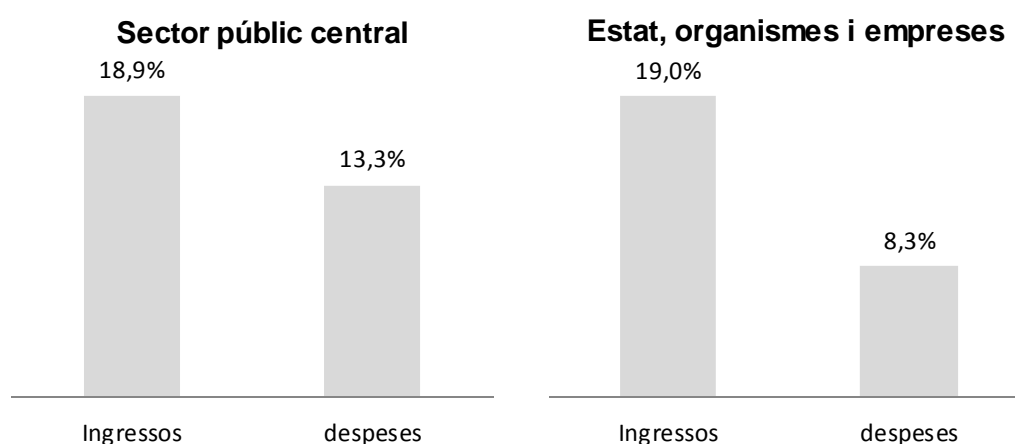
	2014	2013
Ingressos aportats per Catalunya	55.949	55.974
% Catalunya/total	18,9%	19,0%
Despeses rebudes a Catalunya	39.379	40.481
% Catalunya/total	13,3%	13,7%
Saldo	-16.570	-15.493
% s/PIB	-8,4	-8,0

Gràfic 1

Pes dels ingressos i les despeses de Catalunya en el total

Any 2014. Flux monetari

% Catalunya sobre total

El quadre 10 mostra que aquesta desproporció entre el pes específic dels ingressos aportats i el de les despeses destinades a Catalunya es manté invariable històricament, independentment de quin sigui el dèficit o superàvit pressupostari del Govern central, i és la responsable del saldo fiscal territorial negatiu de Catalunya.

Catalunya ha estat aportant de mitjana entre els anys 1986 i 2014 al voltant del 19,4% dels ingressos de l'Administració central i l'Administració de la Seguretat Social. Del pressupost d'aquestes administracions, a Catalunya s'han rebut de mitjana el 14% de totes les despeses.

Si s'exclouen les partides, tant d'ingressos com de despeses, que pertanyen a la Seguretat Social (que per les seves característiques són despeses no discrecionals), l'Administració general de l'Estat i els ens que en depenen han obtingut de Catalunya una mitjana d'un 19,6% del total dels seus ingressos en els darrers 26 anys, però hi destinen només el 10,9% de les despeses.

A l'hora d'analitzar la sèrie cal tenir en compte alguns aspectes tècnics. Tot i que no desvirtuen de cap manera els resultats obtinguts, s'ha de tenir en compte que els diferents estudis de la balança fiscal elaborats des de Catalunya han anat incorporant alguns canvis

metodològics, com per exemple, la inclusió de les inversions de les empreses públiques, la imputació de les despeses en interessos o la incorporació dels ingressos patrimonials.

Quadre 10

Evolució del dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Flux monetari

% Catalunya en el total

	% ing. Cat (total)	% ing. Cat (total sense SS)	% ing. Cat (SS)	% desp. Cat (total)	% desp. Cat (total sense SS)	% desp. Cat (SS)
1986	18,9	19,1	18,6	14,2	10,3	18,2
1987	19,0	19,1	18,8	14,2	10,6	18,0
1988	19,0	19,1	19,0	14,0	10,6	17,8
1989	19,1	19,3	18,9	13,9	10,8	17,3
1990	19,2	19,4	18,9	13,8	10,6	17,2
1991	19,3	19,6	18,8	14,0	10,4	17,6
1992	19,4	19,8	18,8	14,1	10,8	17,4
1993	19,3	19,8	18,7	13,7	10,4	17,2
1994	19,3	19,8	18,7	14,0	10,2	17,6
1995	19,8	20,1	19,1	14,8	13,0	17,3
1996	19,9	20,4	19,0	14,7	12,9	17,2
1997	20,0	20,8	18,8	15,0	13,4	17,2
1998	19,6	19,9	19,1	15,0	13,6	17,0
1999	19,7	19,9	19,4	14,3	12,5	16,7
2000	19,7	19,9	19,5	14,4	12,6	16,7
2001	19,7	19,8	19,5	14,6	13,0	16,9
2002	19,8	20,0	19,7	13,0	9,7	17,2
2003	19,7	19,9	19,5	13,4	10,3	17,3
2004	19,6	19,7	19,4	13,3	9,8	17,5
2005	19,7	19,9	19,4	13,4	9,8	17,5
2006	19,6	19,8	19,3	13,7	10,5	17,3
2007	19,5	19,7	19,3	13,5	10,3	17,3
2008	19,3	19,4	19,3	13,5	10,5	17,3
2009	19,3	19,3	19,2	14,1	11,4	17,1
2010	19,4	19,6	19,1	14,5	12,1	16,8
2011	19,2	19,5	19,0	14,0	9,4	16,9
2012	18,4	17,8	19,0	14,0	9,8	16,8
2013	19,0	19,0	19,0	13,7	9,2	16,7
2014	18,9	19,0	18,9	13,3	8,3	16,8
Mitjana	19,4	19,6	19,1	14,0	10,9	17,2
Desviació estàndar	0,4	0,5	0,3	0,5	1,4	0,4

Nota: Entre el 1986 i el 1994 la sanitat estava gestionada per la Seguretat Social. A partir del 1995 s'inclou com a despesa de l'Administració central perquè passa a finançar-se bàsicament a través d'impostos. A partir de l'any 2002 i de l'any 2010, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

A continuació es presenta l'evolució de la quantificació dels saldos fiscals de Catalunya amb el sector públic central, des del 1986 pel flux monetari i, des del 2002, segons la incidència càrrega- benefici.

La sèrie correspon a la del pressupost equilibrat ajustant els ingressos, és a dir, en cas de dèficit s'han imputat més ingressos i, en cas de superàvit, se n'han imputat menys. D'aquesta manera s'anul·la l'efecte de la variabilitat en la situació financera del sector públic central i permet la comparació entre els anys.

De mitjana en tot el període, el dèficit fiscal de Catalunya en el flux monetari se situa en un 8,0% del PIB i mostra poques divergències entre els anys, ja que la desviació estàndard d'aquesta sèrie és només de 0,9 punts. Els màxims es produeixen l'any 1993 i el 2002 amb saldos superiors al 10% del PIB i les xifres mínimes el 1986, el 1998, el 2001 i el 2012, amb dèficits fiscals inferiors al 7% del PIB.

Segons la incidència càrrega-benefici, la sèrie s'inicia el 2002 i dona un dèficit fiscal de mitjana del 6% del PIB en onze anys. Igual que en el cas anterior, hi ha poques divergències entre els anys. La desviació estàndard és de 0,7 punts.

Quadre 11

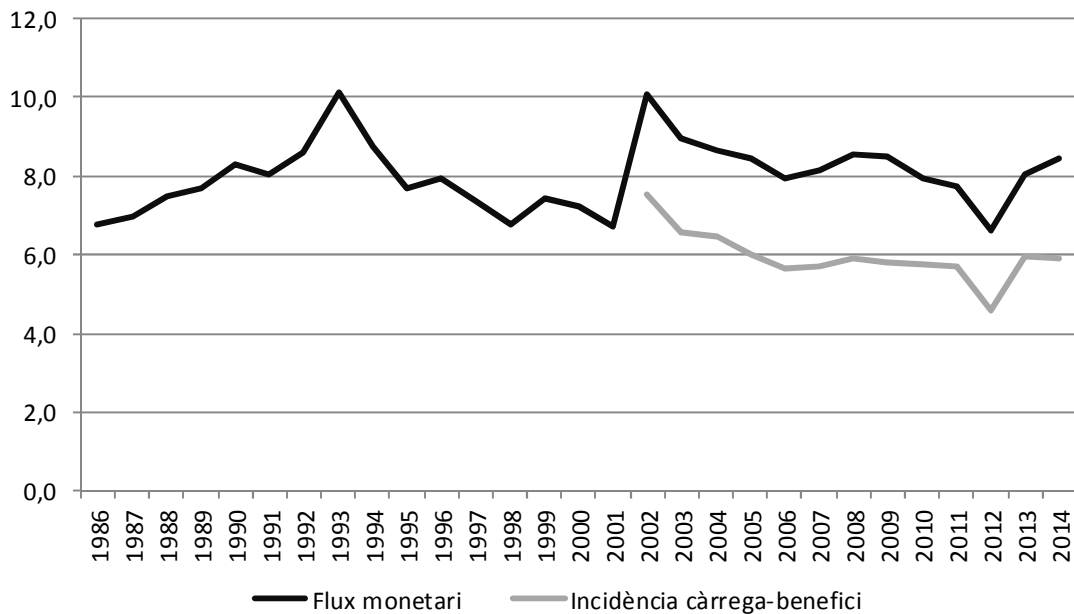
Evolució del dèficit fiscal de Catalunya amb el sector públic central

Milions €

	Flux monetari ¹	% PIB Catalunya 2	Incidència càrrega-benefici ¹	% PIB Catalunya 2
1986	-2.465	-6,8		
1987	-2.868	-7,0		
1988	-3.466	-7,5		
1989	-4.056	-7,7		
1990	-4.867	-8,3		
1991	-5.174	-8,0		
1992	-5.988	-8,6		
1993	-7.263	-10,1		
1994	-6.732	-8,8		
1995	-6.416	-7,7		
1996	-7.088	-7,9		
1997	-7.018	-7,4		
1998	-6.813	-6,8		
1999	-8.124	-7,5		
2000	-8.532	-7,2		
2001	-8.565	-6,7		
2002	-13.696	-10,1	-10.225	-7,5
2003	-13.036	-8,9	-9.576	-6,6
2004	-13.595	-8,7	-10.101	-6,4
2005	-14.186	-8,4	-10.119	-6,0
2006	-14.493	-7,9	-10.320	-5,7
2007	-15.913	-8,1	-11.136	-5,7
2008	-17.200	-8,6	-11.860	-5,9
2009	-16.409	-8,5	-11.261	-5,8
2010	-15.409	-7,9	-11.162	-5,7
2011	-15.006	-7,7	-11.087	-5,7
2012	-12.929	-6,6	-8.928	-4,6
2013	-15.493	-8,0	-11.477	-5,9
2014	-16.570	-8,4	-11.590	-5,9
Mitjana		-8,0		-6,0
Desviació estàndar		0,9		0,7

En el gràfic 2 es visualitzen aquestes dues sèries de dades, que permeten veure que el dèficit fiscal, segons el flux monetari, es situa sempre en un interval entre el 6,5% i el 10% del PIB. Les diferències entre un i altre enfocament oscil·len al voltant de 2 punts de PIB.

Gràfic 2
Dèficit fiscal de Catalunya amb pressupost equilibrat
 (% PIB)

La perspectiva històrica de la balança fiscal permet constatar que Catalunya pateix un xoc contraccionari continu en la seva economia com a resultat del dèficit fiscal territorial.

Annex. Saldo dels fluxos d'ingressos i de despeses de Catalunya amb la Seguretat Social

La moció 119/X del Parlament de Catalunya, sobre el sistema de pensions i la futura seguretat social catalana, insta al Govern a fer que, en el marc de la Llei 10/2012, del 25 de juliol, de publicació de les balances fiscals, que estableix la publicació anual de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central, s'inclouï el càlcul de la balança fiscal corresponent als fluxos d'ingressos i despeses de Catalunya amb la Seguretat Social.

En compliment d'aquesta moció a continuació es presenta la sèrie 1995-2014³ de saldo dels ingressos i les despeses de la Seguretat Social (SS) a Catalunya i a Espanya. A continuació es concreta la metodologia aplicada i, posteriorment, es presenten els resultats.

Metodologia

Per tal d'analitzar el saldo de les contribucions i prestacions de la SS a Catalunya i a Espanya aquest informe detalla el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central pel que fa a la SS.

El concepte de SS engloba tant el sistema de la Seguretat Social com els organismes que gestionen prestacions socials. Per tant, s'inclou la informació dels ingressos i de les despeses dels següents ens:

Sistema de la Seguretat Social

- Tresoreria General de la Seguretat Social i les entitats gestores
- Mútues d'accidents de treball i malalties professionals

Organismes Autònoms de l'Estat

- Servei Públic d'Ocupació (SPEE)
- Fons de Garantia Salaria (FOGASA)
- Mútues de funcionaris (MUFACE, MUGEJU, ISFAS)

La metodologia emprada és l'enfocament del flux monetari, és a dir, les cotitzacions s'imputen a Catalunya segons on es situen els centres de treball i les despeses segons on resideixen els perceptors d'aquest pagament.

³ Pel període anterior a l'any 1995, l'administració Seguretat Social finançava també Sanitat i per tant la sèrie no seria comparable per analitzar la Seguretat Social tal i com està actualment configurada.

També en consonància amb la metodologia establerta a la balança fiscal, no s'han considerat els ingressos i les despeses que integren les operacions financeres (capítols 8 i 9 del pressupost d'ingressos i despeses), els ingressos d'alienació d'inversions reals (capítol 6 del pressupost d'ingressos), les transferències de i a la Unió Europea i les transferències corrents i de capital de consolidació amb la resta del sector públic estatal.

Finalment, esmentar que a l'hora de computar els saldos de la SS no s'ha ajustat l'impacte del dèficit o superàvit pressupostari, a diferència de la metodologia aplicada a la balança fiscal presentada a l'apartat anterior.

Saldo dels ingressos i despeses de la Seguretat Social a Catalunya i a Espanya

Com es pot veure en el quadre 1, al període 1997-2008 Catalunya ha estat contribuïdora neta a la Seguretat Social; les aportacions catalanes al sistema han estat superiors a les prestacions rebudes en el territori.

Només en els períodes 1995-1996 i 2009-2014, en bona part per l'elevada taxa d'atur i en els darrers anys per l'envelliment de la població (pugen les prestacions i baixen les cotitzacions), Catalunya ha estat deficitària amb la Seguretat Social. En el primer període el saldo és menys negatiu que en el segon ja que l'economia havia deixat enrere la recessió.

El quadre 2 detalla el saldo per organismes gestors a partir del 2002. S'observa que el dèficit de Catalunya dels anys 2009-2012 prové principalment del Servei Públic d'Ocupació i, en menor mesura, del FOGASA. El sistema de la SS s'autofinançava fins al 2010 a Catalunya. A partir del 2012 és quan el sistema de la SS presenta resultats més deficitaris.

D'altra banda, el conjunt de l'Estat presenta una imatge molt diferent. Les prestacions han superat les contribucions aportades durant 10 del 18 anys analitzats.

De la mateixa manera que Catalunya, Espanya també ha incorregut en dèficit amb la Seguretat Social en els darrers quatre anys. No obstant això, les magnituds són molt diferents.

Des de l'any 2009 les despeses de la Seguretat Social a Catalunya van ser més grans que els ingressos rebuts de Catalunya, en el 2013 les despeses superaven un 24,8% als ingressos i en el 2014 un 24%. En el cas d'Espanya aquests percentatges són superiors, en el 2013 un 42,3% i en el 2014 un 39,5%.

Quadre 1

Saldo de la Seguretat Social

Saldo= Ingressos - Despeses. M€

(preus corrents)

Any	Catalunya	Espanya
1995	-697	-8.814
1996	-245	-6.585
1997	481	-2.579
1998	778	-2.329
1999	1.311	-2.133
2000	1.791	-815
2001	2.302	2.196
2002	2.488	1.691
2003	2.764	3.767
2004	2.592	3.452
2005	2.830	4.117
2006	3.519	6.134
2007	3.483	5.168
2008	2.694	-5
2009	-1.254	-23.221
2010	-1.892	-25.517
2011	-2.876	-28.723
2012	-3.760	-34.080
2013	-4.888	-41.521
2014	-4.663	-38.167

Nota: A partir de l'any 2002 i del 2011, s'introdueixen alguns canvis metodològics en el càlcul de la balança fiscal de Catalunya amb el sector públic central.

Font: Liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social i liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics

Quadre 2

DESGLOSSAMENT DELS SALDOS DE LA SS

ESPANYA

M€	Mútues		Sistema SS (TGSS, EGSS i		TOTAL
	funcionaris	SPEE	FOGASA	Mútues AT i MP)	
2002	-121	-886	503	2.194	1.690
2003	-155	-310	543	3.688	3.766
2004	0	-674	498	3.629	3.453
2005	-22	-869	598	4.410	4.118
2006	0	-196	408	5.923	6.134
2007	-96	-751	132	5.884	5.168
2008	-32	-3.515	82	3.459	-6
2009	-187	-19.326	-335	-3.373	-23.221
2010	-132	-18.015	-625	-6.744	-25.517
2011	-117	-19.175	-861	-8.571	-28.723
2012	-262	-18.052	-887	-14.878	-34.080
2013	-407	-15.989	-785	-24.340	-41.521
2014	-260	-9.570	-1.682	-26.655	-38.167

CATALUNYA FLUX MONETARI

M€	Mútues		Sistema SS (TGSS, EGSS i		TOTAL
	funcionaris	SPEE	FOGASA	Mútues AT i MP)	
2002	21	550	92	1.826	2.489
2003	21	616	74	2.055	2.765
2004	34	573	32	1.953	2.592
2005	35	582	47	2.165	2.829
2006	29	796	59	2.635	3.519
2007	27	745	-2	2.714	3.483
2008	40	301	-21	2.374	2.693
2009	22	-2.487	-69	1.280	-1.254
2010	25	-1.888	-144	114	-1.892
2011	31	-2.143	-231	-533	-2.876
2012	16	-1.862	-210	-1.705	-3.760
2013	7	-1.165	-183	-3.547	-4.888
2014	22	-143	-381	-4.161	-4.663

* No s'ha inclòs la despesa de l'INSALUD als efectes d'homogeneïtzació de la sèrie

En el quadre 2 s'observa com a Espanya tant les mútues de funcionaris com el Servei Públic d'Ocupació han estat deficitaris al llarg de tot el període 2002-2014 i en els darrers anys passen a ser deficitaris també el FOGASA i el sistema de la SS.

Saldo acumulat de la Seguretat Social

A partir de les dades en euros constants podem sumar els saldos dels diferents anys per obtenir el deute o superàvit acumulat amb l'Administració de la Seguretat per a cada territori per al període complet. Les dades anuals en euros reals de 2014 es mostren en el quadre 3.

Quadre 3

Saldo de la Seguretat Social

Saldo= Ingressos - Despeses. M€

(preus reals de 2014)

Any	Catalunya	Resta de l'Estat	Espanya
1995	-1.081	-12.587	-13.667
1996	-367	-9.502	-9.869
1997	704	-4.479	-3.775
1998	1.111	-4.435	-3.325
1999	1.823	-4.789	-2.966
2000	2.411	-3.508	-1.097
2001	2.978	-137	2.841
2002	3.091	-990	2.101
2003	3.305	1.198	4.504
2004	2.983	990	3.972
2005	3.126	1.422	4.548
2006	3.739	2.779	6.518
2007	3.582	1.732	5.314
2008	2.712	-2.718	-5
2009	-1.259	-22.059	-23.318
2010	-1.897	-23.685	-25.582
2011	-2.882	-25.906	-28.788
2012	-3.766	-30.367	-34.134
2013	-4.878	-36.562	-41.440
2014	-4.663	-33.504	-38.167

Font: Liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social, liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics i INE

El quadre 4 mostra com el saldo acumulat de la Seguretat Social pel període 1995-2014 és positiu per a Catalunya, de 10.772 milions d'euros. Per contra, les prestacions rebudes pel conjunt de l'Estat han estat molt superiors a les cotitzacions, assolint un saldo negatiu de 196.335 milions d'euros. Aquests saldos es poden desglossar en dos períodes ben diferenciats: fins el 2008 i després del 2009, que és quan comença a produir-se un dèficit a Catalunya,

Aquesta diferenciació permet visualitzar que des de 1995 al 2008 a Catalunya s'ha acumulat un total de 30.118 milions d'euros, mentre que a la resta d'Espanya aquest saldo ha estat negatiu, de 35.025 milions. A partir de 2009, a Catalunya s'ha produït un dèficit de 19.346 milions, inferior al saldo que s'havia acumulat en el període anterior. A la resta d'Espanya a partir del 2009 es continuen produint dèficits, per un import de 172.082 milions, que provoca que en termes acumulats des del 2005 se situï en 207.107 milions d'euros.

Quadre 4

Saldo acumulat de la Seguretat Social

Saldo= Ingressos - Despeses. M€ (preus reals de 2014)

Any	Catalunya	Resta de l'Estat	Espanya
1995-2008	30.118	-35.025	-4.907
2009-2014	-19.346	-172.082	-191.428
1995-2014	10.772	-207.107	-196.335

Font: Liquidació del pressupost del sistema de la Seguretat Social, liquidació del pressupost dels organismes autònoms, agències estatals i altres organismes públics i INE